

Nivalan seosrehutyönäytös

Nivalan seosrehutyönäytöksen kokemukset koottuna

Kotieläintuotanto KV 02/2020 06.02.2020 Tuomas Anttila

Tuomas Anttila

Korret leikkaantuvat siististi, kun vaunun terät ovat kunnossa. Jämäkät, pistelevät korret parantavat nautojen märehimisaktiivisuutta.

Seosrehuvaunujen keskinäisestä paremmuudesta on mahdotonta vetää yksiselitteisiä johtopäätöksiä, varsinkaan yhden seoksen pohjalta. Investointia tehdessä päätöksenteko kulminoituu monesti eri konetyyppien ja merkkien vertailuun, jolloin saattaa unohtua, että yhdelläkin koneella saadaan monenlaista jälkeä.

Jos työnäytöksessä jokaista vaunua olisi pyöritetty samalla nopeudella, ja terät sekä vastaterät olisi säädetty samaan asentoon, olisi erojen löytäminen ollut huomattavasti vaikeampaa. Nyt hitaammalla välityksellä käytetyillä vaunuillakin olisi päästy erinomaisiin tuloksiin, kun vaunuista olisi vaihdettu nopea puoli päälle.

Perusteellisempaa vertailua varten vaunuilla täytyisikin tehdä useita eri seoksia erilaisilla säädöillä ja komponenteilla.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että tapahtuma oli turha, sillä tuloksista saatiin käyttökelpoista tietoa vaunun käyttöön ja säätämiseen.

Oikea pyörimisnopeus raaka-aineen mukaan

Tulosten tarkastelussa puhuttiin jatkuvasti ruuvien pyörimisnopeuden vaikutuksesta, ja tälle on syynsä. Työnäytöksen kuivalla ja pitkällä karkearehulla työnjälki parani säännönmukaisesti pyörimisnopeuden kasvaessa. Hitaasti pyöritettyjen vaunujen tekemä silppu oli liian pitkää ja epätasaista. Vaikuttaakin siltä, että tällaisella karkearehulla silpusta saadaan tasapituisempaa, kun ruuvia pyöritetään reippaammin. Kaksinkertaisella pyörimisnopeudella sekoitus aika putoaa noin puoleen, ja mittaustulosten mukaan polttoaineenkulutus laskee neljänneksellä, joten samalla saadaan selvää säästöä.

Erilaisella karkearehulla tilanne on kuitenkin toinen. Jos seoksessa käytetään lyhyeksi tarkkuussilputtua, kosteampaa säilörehua, muuttuu apevaunun tehtävä tehokkaasta silppurista hellävaraiseksi sekoittajaksi. Tällöin pyörimisnopeuden tulee olla alhainen ja rehua sekoittaa vain sen verran, että seos on tasalaatuinen. Tällaisella materiaalilla suuri pyörimisnopeus ja pitkä sekoitus pilaavat karkearehun rakenteen ja kasvattavat polttoainekustannuksia.

Sekoitusnopeuden valintaan päteekin seuraava ohjenuora. Jos seoksessa on mukana pidempää ja kuivempaa karkearehua, kuten olkea tai kuivaheinää, silputaan ne ensin sopivan mittaisiksi suuremmalla nopeudella (n. 25–40 k/min). Tämän jälkeen välitys vaihdetaan hitaammalle (n. 15–25 k/min), ja lastataan kyytiin väkirehut ja hellävaraisempaa käsittelyä vaativa lyhyeksi silputtu säilörehu. Purku on helpointa pienellä välityksellä, ja lopuksi vaunu pyöräytetään tyhjäksi nopeimmalla välityksellä, minkä traktorista ja vaunusta saa (mieluiten yli 40 k/min).

Kokeile ja tarkkaile

Rehu on karjatilan kallein tuotantopanos, joten sitä on syytä käsitellä oikein. Hyvin onnistuneen seosrehun mittareina ei voi pitää kiveen kirjoitettua 10 minuutin sekoitusaikaa tai sekoitustraktorin tankkausväliä. Lopullisen onnistumisen näkee vasta maitotuotoksessa tai päiväkasvuissa, mutta työnjälkeään seuraamalla saa jo hyvän käsityksen – varsinkin kun sitä opettelee vertaamaan aiemmin mainittuihin tuotoksen mittareihin.

Parhaat mittalaitteet työnjäljen tarkkailuun ovat paljas käsi ja silmä. Seoksesta näkee sitä tunnustelemalla hyvin nopeasti, onko seassa liikaa pitkiä korsia tai

huonojen terien rikki jauhamaa säilörehua. Terät ovat kunnossa, kun korret ovat silminnähdyn leikkautuneet hyvin ja rehu pistelee kättä. Seos on liian kuivaa ja tarvitsee sekaan vettä, jos väkirehut varisevat karkearehun seasta.

Sekoitustehon kasvattaminen, terien vaihtaminen tai veden lisääminen ovat kaikki lisäkustannuksia. Jos muutoksella on kuitenkin odotettavissa prosentin tai kahden kasvu maitotilissä, maksaa se todennäköisesti kustannukset takaisin korkojen kera. n

Jutun muut osat

Nivalan seosrehutyönäytöksen tulokset – päivän aikana saatiin paljon oppia apevaunuista

Miten mittaukset tehtiin seosrehuvaunuille?

Apesekoittimen ruuvien pyörimisnopeus määrää sekoituksen tahdin

Nivalan seosrehutyönäytöksessä saatiin vaunujen tehontarpeet selville

Seosrehuvaunuun kannattaa valita varusteet tarpeen mukaan

Apevaunun perusteellinen tyhjentäminen – tyhjäksi asti

BvL V-Mix Plus 17N-2S -seosrehuvaunu

Delaval VMDA19 -seosrehuvaunu

Eurocomp EVM 2000 Hybrid -seosrehuvaunu

Faresin PF 2.18 -seosrehuvaunu

Kongskilde VM 2 S 16 -seosrehuvaunu

Peecon Twin Future 26-230S -seosrehuvaunu

RMH Mixell 24 -seosrehuvaunu

Seko Samurai 5 600/200 -seosrehuvaunu

Seko Tiger VMS 200 -seosrehuvaunu

Siloking Duo Avant 2014–18 -seosrehuvaunu

Strautmann Verti-Mix 2401 Double -seosrehuvaunu

Trioliet Solomix 2, 2400 ZK T -seosrehuvaunu

Aiheet: [Nivalan seosrehupäivä ja työnäytös](#) [apevaunu](#) [seosrehuvaunu](#)

